

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-297

28.3.2022

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Utforkjøring – uriktig opplysninger om hastighet? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes motorvogn ble påført større skader etter en utforkjøring. Sikrede opplyste både i skademeldingen og i samtale med selskapet at han hadde holdt en hastighet på 70 km/t da situasjonen oppstod. Fartsgrensen på stedet var 60 km/t. Selskapet hyret R. til å analysere bilens crash-data og analysere ulykken for å se hvilken hastighet bilen hadde idet ulykken inntraff. R. kom til at bilen hadde holdt en hastighet på 119 km/t 130 meter før den traff en sten forut for utforkjøringen. Selskapet avsto erstatning og sa opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet anførte at dersom sikrede hadde forklart seg riktig vedrørende hastigheten, ville selskapet avkortet erstatningen på grunn av grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9. De uriktige opplysningene kunne derfor gi sikrede en uberettiget erstatning. Sikrede var uenig i at opplysningsplikten var uredelig brutt. Sikrede anførte blant annet at R.s rapport inneholdt flere feil og mangler knyttet til tolkningen av avlesningen av crash-dataene. Sikrede hadde dessuten forklart seg om hastigheten ut i fra hvordan han opplevde den og hadde derfor ikke "bevisst" forklart seg uriktig. I alle tilfeller hadde sikrede gitt samtykke til at selskapet kunne innhente bilens crash-data, og opplysningene som fremgikk av avlesningen måtte derfor anses som gitt av sikrede. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 756 851

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter trafikkuhell og spørsmål om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede søkte erstatning under motorvognforsikringen i selskapet for skader oppstått under trafikkuhell 5.2.21. Bilens skader ble taksert til kr 756 851.

Sikrede hadde kjøpt den aktuelle bilen få timer før ulykken. I samtale med selskapet 15.2.21 beskrev sikrede hendelsen slik:

...Og det som skjedde var at vi var ute på kjøretur, og så var det jo det at det var fine forhold og 60-sone og alt var godt, så plutselig kom vi på toppen av en bakke, og der hadde de plutselig ikke måket, det er jo privatvei uten å skilting om det, og da var det jo spinglatt, og så når jeg trådte på bremsen så skled bilen, også var det jo rett før på en måte et, hva skal jeg si, på en måte en nedoverbakke og sånn utfor, så derfor skled vi jo forbi og krasjet i et tre.

På spørsmål om hvilken hastighet sikrede hadde opp bakken, har sikrede svart:

Rett rundt 70.

Sikrede har forklart at han holdt "... *rundt det samme*" da han kom på toppen av bakken.

I skademelding datert 22.2.21 har sikrede oppgitt at han holdt en hastighet på 70 km/t da situasjonen oppstod, og at han er "*usikker*" på hvilken hastighet han holdt i kollisjonsøyeblikket. Fartsgrensen på stedet var 60 km/t. I etterkant av ulykken er fartsgrensen satt ned til 30 km/t.

Sikrede vedtok 8.3.21 forelegg på kr 8 000 for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 på grunnlag av:

Fredag 5. februar 2021 ca kl. 17.45 i (K.veien) i (S), kjørte han Audi personbil (kjennermerke) uten å være tilstrekkelig hensynsfull, aktpågivende og varsom, idet han etter forholdene holdt for høy hastighet over en bakketopp med den følge at han mistet kontroll over bilen på det glatte underlaget og kjørte rett frem og ut av veibanen der han traff et tre. Det oppstod skade på bilen.

Selskapet engasjerte R. til å hente ut og tolke bilens Crash-data, samt analysere ulykken for å se på hvilken hastighet bilen hadde i det ulykken inntraff. R. konkluderer i sin rapport av 21.4.21 med følgende:

Audien hadde rundt 58 km/h da den kolliderte med steinen før den kjørte ut på plenen. 130 meter før den kolliderte med steinen hadde bilen 119 km/h.

Selskapet sendte sikrede R.s rapport 21.4.21 og varslet om at det vurderte å avkorte eller avslå erstatning etter fal. §§ 4-9 annet ledd og/eller 8-1 fjerde ledd. Sikrede ble gitt anledning til å komme med sine kommentarer.

På vegne av sikrede ble det 28.5.21 blant annet anført at avlesningene lagt til grunn i rapporten måtte være feil, og at sikrede hadde gitt riktige opplysninger ut i fra hvordan han opplevde farten. Det ble også anført at en evt. høyere fart inn mot skadesituasjonen ikke har hatt betydning for, eller vært årsak til, utforkjøringen.

Selskapet besluttet 7.6.21 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet var av den oppfatning av at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger vedrørende hastigheten i forkant av ulykken. Subsidiært anførte selskapet at erstatningen uansett kunne avkortes med 75 % som følge av at sikrede hadde fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9 annet ledd.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for skadene på motorvognen. Sikrede har også krav på å få dekket sakskostnadene.

R.s konklusjoner vedrørende hastighet er feil. CDR-rapporten kan alene ikke tjene som bevis for et faktum både med hensyn til blant annet fart, avstand og sted. Det må gis sikkerhetsmarginer. R. har kopiert CDR-rapporten inn i sin rapport uten å vise til forbeholdene og hensyntatt sikkerhetsmarginene.

CDR-rapporten viser at sikrede holdt en hastighet på 85 km/t idet veien endret seg fra ikke måket/islagt, og bilen var under kontrollert nedbremsing. Sikrede oppfattet selv at han kjørte rundt 70 km/t på det tidspunktet veien gikk fra saltet til usaltet, og det var her han la til grunn at situasjonen oppstod. Sikrede har gitt sin forklaring om hastighet ut i fra hvordan han opplevde den, og har derfor ikke "bevisst" forklart seg uriktig.

Sikrede har uansett samtykket til at selskapet kunne innhente opplysningene i kjøretøyets CDR, og disse opplysningene må derfor anses som gitt av sikrede, selv om opplysningene er avlest av R.

Fullstendig bortfall av erstatning vil i dette tilfellet være svært urimelig, og det foreligger derfor "særlige grunner" som uansett gir sikrede krav til en delvis erstatning etter benådningsbestemmelsen i fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede aksepterer at hans kjøring var uaktsom, men kjøringen var ikke grov uaktsom. Selskapet kan derfor ikke avkorte erstatningen etter fal. § 4-9 annet ledd. Avkortningen kan i alle tilfeller ikke overstige 25 %.

Saken er egnet for nemndsbehandling. Muntlige forklaringer vil ikke tilføre saken noe ytterligere, og det er ikke andre dokumenter til å kaste mer lys over saken enn de som er fremlagt. Saken skiller seg ikke fra tilsvarende saker nemnda tidligere har tatt stilling til.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede har i skademeldingen og i samtale med selskapet opplyst at han holdt en hastighet på 70 km/t forut for ulykken. R. har i sin rapport konkludert med at sikrede holdt en hastighet på 119 km/t 130 meter før han kolliderte med steinen. Sikrede har ikke fremlagt en sakkyndig rapport som tilsier at R.s konklusjon er uriktig.

En CDR-rapport kan alene tjene som bevis for reell hastighet. R.s rapport bygger uansett ikke på CDR-rapporten alene, men også en simulering og sakkyndig vurdering.

At sikrede gir selskapet en fullmakt under utredningen til å innhente opplysningene fra bilens CDR, reparer på ingen måte de uriktige opplysningene som er gitt om fart. En slik forståelse ville innebåret en uthuling av opplysningsplikten.

Det foreligger ikke "særlige grunner" som gir sikrede rett til delvis erstatning. Regelen er i hovedsak gitt til hensyn av andre som er økonomisk avhengig av sikrede. Slike hensyn gjør seg ikke gjeldende i dette tilfellet.

Forsikringstilfellet er i alle tilfeller fremkalt ved grov uaktsomhet, hvilket gir selskapet anledning til å avkorte erstatningen med 75 %, jf. fal. § 4-9 annet ledd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Alexander Venås, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077. Partene er uenige om det faktum som er lagt til grunn i R.s rapport, og dette bør utdypes ved muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om sikrede har forklart seg uriktig eller ufullstendig om hvilken hastighet han holdt i forkant av utforkjøringen. R. har i sin rapport konkludert med at bilen holdt en hastighet på 119 km/h 130 meter før den kolliderte med steinen i veikanten. Fartsgrensen på stedet var 60 km/t. Sikrede bestrider at konklusjonen i R.s rapport er korrekt. Det vises blant annet til at R. har avlest CDR-rapporten uriktig. Hvilke hendelser som legges til grunn som henholdsvis Record 1, 2 og 3, får avgjørende betydning for hvilken hastighet sikrede har holdt til hvilket tidspunkt. Sikrede oppfattet selv at han kjørte rundt 70 km/t på det tidspunktet veien gikk fra

saltet til usaltet, og det var her han la til grunn at situasjonen oppstod. Dette spørsmålet bør derfor belyse med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Nemndas mindertall, Vibeke Stiansen, bemerker:

Etter mindretallet syn kan selskapet påberope bestemmelsen i fal. § 8-1 (4) om uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret.

Sikrede har i skademelding til selskapet, samt i senere samtale med dette, opplyst at han kjørte i 70 km/t forut for ulykken. R. har på sin side konkludert med at sikrede holdt en hastighet på 119 km/t 130 meter før bilen traff en stein. R. baserer sine konklusjoner på analyse av crashdata, samt at det er foretatt en simulering av hendelsen.

Sikrede har bestridt R.s rapport og har blant annet vist til at det ikke fremkommer av rapporten at de har lagt inn sikkerhetsmarginer knyttet til hvilken hastighet bilen har hatt. Det er etter mindretallets syn ikke grunn for å betvile de konklusjoner som kommer frem av Rs rapport. Det går riktignok ikke frem av sakens dokumenter hvorvidt R. har lagt inn sikkerhetsmarginer i sine beregninger av hastighet, men mindretallets erfaringer fra lignende saker som har vært behandlet i nemnda tilsier at dette normalt blir gjort, jf. f.eks. FinKN 2021-383 hvor dette fremgår forutsetningsvis. Uansett er det mindretallets syn at den samlede vurderingen som er gjort av R. fremstår grundig og godt fundert, herunder ved at det er foretatt en simulering av hendelsen.

Sikredes innvendinger til rapporten fremstår som lite konkrete utover påstanden om manglende sikkerhetsmarginer. Det synes som at sikrede på generelt grunnlag har manglende tillit til R. Mindretallet kan ikke se at det er grunnlag for en slik mistillit til R. Tvert imot er R. svært erfarne innen sitt felt og benyttes mye til å gjøre slike vurderinger som de har gjort i foreliggende sak, også i saker som bringes inn for retten. FinKN 2021-383 som er vist til over, er et eksempel på dette. R. fremstår generelt med høy troverdighet.

Sikrede har ikke innhentet egen sakkyndig vurdering i sakens anledning.

Det skal for øvrig bemerkes at sikredes anførsel om at han har gitt selskapet de riktige opplysningene om hastighet ved å samtykke i utlevering av crashdata, klart nok ikke kan føre frem. Mindretallet er her enig med selskapet når de viser til at et slikt samtykke på ingen måte kan reparere de uriktige opplysningene som er gitt om fart innledningsvis i kontakt med selskapet.

I nemndspraksis er det lagt til grunn som allment kjent at opplysninger om hastighet er en sentral faktor ved vurderingen av risikoen ved bilkjøring, og spørsmålet om det foreligger grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, se eksempelvis FinKN 2016-347. Mindretallet kan ikke se noen annen grunn til at sikrede ga uriktige opplysninger om farten enn for å unngå en avkortning i erstatningen og legger til grunn at både de subjektive og objektive vilkårene for avslag på erstatning begrunnet i uredelig brudd på opplysningsplikten etter fal. § 8-1(4) er oppfylt.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).